

kaj na-se držiš — vrh vsega tega še sramoto. Kolikor več pa živinče, ki potrebuje 70 funtov trave, da se trikrat na dan dobiva, toliko lepše in boljše se ti bo redilo; in če je krava, dajala ti bode tudi obilnišega in boljšega mleka. Tedaj le takrat, ako ima živinče zadostne hrane in ne trpi lakote, smeš pričakovati popoln dobiček, ki ga živinče pri umnem gleštanji dati more.

Ako tedaj želimo od planine uživati največi dobiček, ki ga planina dati more, ne smemo na-njo goniti več živine, nego se je na njej dobro napasti, to je, rediti more. — O slabih letinah, ki nastopijo večidel zaradi spomladanskih mrazov, treba je število živine zmanjšati; namesti po 5, naj vsaki srenjčan le po 4 ali še manj repov na planinsko pašo žene. Posamezni gospodarje planin, se vé, lože in brez prepira tako ravna.

Da pa planine tudi več živine dobro rediti morejo, to je, da obilnišo in boljšo pašo dajejo, treba jih je umno obdelovati in gnojiti. Preračunjeno je, da 8 centov težka krava porabi v 116 dneh 29 centov dobrega sená ali pa 87 centov trave. To senó ali trava izraste, ako navprek rajtamo, na 3 oralih prostora. Gotovo so pa tudi planine, ki na vsacih 5 ali še več oralov pašnika ne morejo še ene krave dobro in dostojno napasti, a na dobro obdelanih in pognojnih pašnikih redi vsaki oral prostora — eno kravo. To je menda zadosti jasen dokaz, za koliko se dadó planine zboljšati.

O koristi sadnega drevja.

Ni ga človeka, da si ne bi želel vžitka raznega drevesnega sadú, surovega, suhega ali drugače po različni slasti pripravljenega. Sadje tolaži lakoto, žejo, tudi bolezen, hudo vročino itd. Koliko zaleže sadje pri človeški hrani, to je vsakemu znano. Letos se očitno kaže, kakošno veljavo ima sadno vino; po 6 gld. vedro ljudje radi plačujejo. Tudi jesih, napravljen iz piškavega in gnjilega sadja, je dobrega vinskemu enakega okusa; prijetniši je mimo vsakega ponarejenega.

Ako pa pomislimo, kako malo zemljiških posestnikov se sè sadjorejo vkvarja, in še ta peščica, kako nemarna je, je to pač žalostno znamenje napredka kmetijskega. Ravno kakor vže predhišje kaže, ali je gospodinja pridna in snažna, tako tudi kaže vrt pri hiši, ali spoznava hišni gospodar važnost in potrebo sadnega drevja pri kmetijstvu. Pogledite le drevje; če je gosenic polno, kar brž boste vedeli, da tū biva gospodar lenúh!

Sadno drevje pa ne donáša samo sadja, ono dá tudi za nastelj potrebnega listja in drv.

Toraj zemljiški posestniki na noge! ogledite po svojih zemljiščih, kje da je kaj prostora brez škode za sadno drevje, in zasadite ga kolikor mogoče. Z Božjo pomočjo ne bode vam treba dolgo čakati povračila za vaš trud, in tudi vaši nasledniki se vas bodo hvaležno spominjali; spodbadalo jih bode enako vam se pridno ukvarjati sè sadjerejo.

Natančni poduk, kako je sè sadnim drevjem ravnati, naj se posnema iz „Kranjskega vrtnarja“, ki je po nizki cení na prodaj v Blaznikovi tiskarnici.

J. O...

Gospodarske skušnje.

* *Pepél najboljšje sredstvo, da ohranimo sadno drevje zdravo in rodovitno.* Že za hitro krepko kaljenje semena je pepel kaj posebno koristen. Če seme namažemo in ga potem, predno ga vsejemo, potresemo s pepélom, je vseh odličnih, seme čvrsto kalí, je obvarovano mrčesov. — Tudi v mokrotnih zemljiščih je

pepél velike vrednosti, kajti on manjša kislino v zemlji, ki se pri preobilni množini mokrote napravlja in tako kvári dobroto zemlje.

Spomladi se v ta namen nekoliko pepéla po zemlji potrese. Ravno pepél je najzdatniše sredstvo proti mrčesom. Semenišča, mlade rastlinice zeló napadajo polži in razni drugi mrčesi; pepél jih pa more odgnati.

Priporočamo tudi, da se nekoliko pepéla, apna in vode zmeša in s to mešanico namaže skorja ali deblo drevesa; to obvaruje drevo pred mrčesi, skorja ostane zdrava, na njej ne more rasti ne mah ne kaka druga gljivica.

Pa tudi za vničenje črvov v zemlji je vse hvale vreden. Sploh vničuje pepél vse mrčese v zemlji. Zato svetujemo, da se potrosi nekoliko pepéla, ktere pri kopanji v zemljo pomešamo. Kjer je pepél v zemlji nazoč, ondi ni mrčesov, polži in enake živali tam poginejo.

Tudi gnojivne vrednosti je pepél kaj velike, vsaj tudi sadno drevo potrebuje mnogo pepelika (kalija). Posuje se pepél na površje zemlje krog drevesa in to spomladi; vlažnost je potrebna.

Pa tudi pozno poleti je opešanemu drevesu pomagati s pepélom. Napravijo se krog njega luknje, v ktere nasujemo nekoliko pepéla, in te luknje zalivamo z vodo.

V zeló suhi zemlji bi bil pepél v preobilni množini rabljen, vendar škodljiv, zaradi pomanjkanja vlažnosti.

* *Kaj storiti, da je maslo trdo.* V nekem listu bremo sledeči nasvet: Če hočeš imeti trdo surovo maslo (puter) tudi v poletnem vročem času, brez ohlajenja z ledom itd., pokladaj svojim kravam tudi nekoliko lipovega perja. — Poskusite gospodarji!

„Gosp. List“.

Nova cestna postava za deželo Kranjsko.

Ker so skušnje večletne kazale, da cestna postava od leta 1864. na več strani ni bila dobra, premenil jo je zadnji deželni zbor, in zdaj je po najvišem sklepu od 5. marca 1873. leta potrjena od Njegovega Veličanstva cesarja.

Ker je treba, da jo poznajo naši deželani in izvedó svoje dolžnosti in svoje pravice, zato jo naznanimo tudi v našem listu.

I. O cestah in potih sploh.

Razredi cest in potov.

§. 1. Javne ceste in potje, katerih delanje in vzdržavanje se ne opravlja iz državnega (cesarskega) zaklada, so: a) okrajne (kantonske) ceste, b) občinske (soseskine) ceste in potje.

Okrajne ceste.

§. 2. Okrajne (kantonske) ceste so tiste, ktere deželna postava v to vrsto šteje zato, ker so važne za občilo po večih deželnih okolicah ali za zvezo več krajev.

Ceste, ktere so z deželnim zakonom od 2. aprila 1866. leta, in s poznejšimi postavnimi določili bile imenovane skladne (konkurenčne) ceste in cestne osnove, naj po smislu te postave veljajo za okrajne ceste.

Občinske (soseskine) ceste in potje.

§. 3. Občinske ceste in potje so tiste javne ceste in potje, ktere, ne da bi bile okrajne ceste ali zasobna (privatna) svojina, zvezavajo kraje znotraj občine med saboj ali sè sosednimi občinami.